

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (kuudes jaosto)
23 päivänä marraskuuta 1989 *

Asiassa C-150/88,

jonka Landgericht Köln on saattanut ETY:n perustamissopimuksen 177 artiklan mukaisesti yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi saadakseen ensin mainituissa tuomioistuimessa vireillä olevassa asiassa

Kommanditgesellschaft in Firma Eau de Cologne & Parfümerie-Fabrik Glockengasse nro 4711, kotipaikka Köln,

vastaan

Provide, kotipaikka Brembate Sopra,

ennakkoratkaisun kosmeettisia valmisteita koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä 27 päivänä heinäkuuta 1976 annetun neuvoston direktiivin 76/768/ETY (EYVL L 262, s. 169) tulkinnasta,

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kuudes jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja C. N. Kakouris sekä tuomarit F. A. Schockweiler, T. Koopmans, G. F. Mancini ja T. F. O'Higgins,

julkisasiamies: M. Darmon,
kirjaaja: J.-G. Giraud,

* Oikeudenkäyntikieli: saksa.

ottaen huomioon kirjalliset huomautukset, jotka sille ovat esittäneet:

- pääasian kantaja, edustajanaan asianajaja E. Ph. Krings,
- pääasian vastaaja, edustajanaan asianajaja C. Eidam suullisessa käsittelyssä,
- Espanjan kuningaskunta, asiamiehenään Rosario Silva de Lapuerta suullisessa käsittelyssä,
- Italian tasavallan hallitus, asiamiehenään valtionasiamies I. M. Braguglia,
- Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehenään komission oikeudellisen yksikön virkamies J. Sack,

ottaen huomioon suullista käsittelyä varten laaditun kertomuksen ja 27.6.1989 pidetyn suullisen käsittelyn,

kuultuaan julkisasiamiehen 13.7.1989 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

- 1 Landgericht Köln on esittänyt 4.5.1988 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut yhteisöjen tuomioistuimen kirjaamoon 26.5.1988, ETY:n perustamissopimuksen 177 artiklan nojalla kaksi kysymystä kosmeettisia valmisteita koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä 27 päivänä heinäkuuta 1976 annetun neuvoston direktiivin 76/768/ETY (EYVL L 262, s. 169) tulkinnasta voidakseen arvioida edellä mainitun direktiivin täytäntöönpanemiseksi annetun Italian säännösten yhteensoveltuvuutta yhteisön oikeuden kanssa.
- 2 Kysymykset ovat tulleet esille saksalaisen yhtiön Kommanditgesellschaft in Firma Eau de Cologne & Parfümerie-Fabrik Glockengasse nro 4711 (jäljempänä 4711-yhtiö) ja italialaisen yhtiön Provide välisessä, kosmeettisten valmisteiden myyntisopimuksen soveltamista koskevassa riita-asiassa.

- 3 Direktiivin 6 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaan jäsenvaltioiden on toteutettava kaikki tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että kosmeettisia valmisteita saa saattaa markkinoille vain, jos niiden pakkauksessa, astioissa tai merkinnöissä on esitetty erityisesti valmistajan tai kosmeettisen valmisteen markkinoille saattamisesta vastaavan, yhteisöön sijoittautuneen henkilön nimi tai toiminimi sekä osoite tai kotipaikka. Direktiivin 6 artiklan 2 kohdassa säädetään, että jäsenvaltioiden on toteutettava myös kaikki tarvittavat toimenpiteet, ettei kosmeettisten valmisteiden selosteissa, esillepanossa ja mainostamisessa käytetä sellaisia sanamuotoja, nimityksiä, tavaramerkkejä, kuvia tai muita, figuratiivisia tai muunlaisia merkkejä, jotka tuovat mieleen ominaisuuden, jota valmisteella ei ole.
- 4 Italian 11.10.1986 annetun lain nro 713 8 pykälän 1 momentin a kohdassa, jolla pannaan täytäntöön edellä mainitun direktiivin 6 artiklan 1 kohdan a alakohdan, sellaisena kuin se on tulkittu ministeriön kiertokirjeessä, vaaditaan mainitsemaan italialainen valmistaja tai henkilö, joka vastaa kosmeettisten valmisteiden markkinoille saattamisesta Italiassa. Sellaisten valmisteiden osalta, joissa on jo merkintä valmistajasta tai kaupan pitämisestä vastaavasta, toiseen jäsenvaltioon sijoittautuneesta henkilöstä, on mainittava ainoastaan kaupan pitämisestä Italiassa vastaava italialainen yritys niin, että viimeksi mainittu on merkinnyt sen valmisteen ulompaan pakkaukseen tuonnin jälkeen ja ennen myyntiä kuluttajille. Toisaalta edellä mainitun lain 8 pykälän 1 momentin d kohdassa, jossa säädetään direktiivin 6 artiklan 2 kohdan täytäntöönpanosta, vaaditaan merkinnät pakkauksessa, mainonnassa tai tuotteen nimityksessä mainittujen aineiden laadullisista ja määrällisistä tiedoista.
- 5 Provide tilasi 4711-yhtiöltä Vitamolia, joka on kosmeettinen valmiste, jonka pakkauksessa ja käyttöohjeissa mainitaan valmisteen sisältämät vitamiinit, erityisesti D-Panthenol. Kyseinen 4711-yhtiö takasi erityisesti kyseisen tuotteen voimassa olevien lakien ja säännösten mukaisuuden ja että sitä voitiin pitää kaupan Italiassa.
- 6 Myöhemmin Provide kieltäytyi ottamasta lähetystä vastaan sillä perusteella, ettei se ollut sopimuksen mukainen. Valmiste ei sen mukaan ollut pidettävissä kaupan Italiassa, koska edellä mainittujen italialaisten säännösten vastaisesti siinä ei ollut mainintaa italialaisesta tuojasta eikä valmisteen sisältämien vitamiinien määrästä, vaikka vitamiinit on nimenomaisesti nimeltä mainittu pakkauksessa.

- 7 Kantajana oleva 4711-yhtiö saattoi asian Landgericht Kölnin, joka sopimuksen mukaan on toimivaltainen tuomioistuin, käsiteltäväksi esittäen pääasiallisesti, että tarjottu valmiste oli täysin direktiivin säännösten mukainen ja näin ollen pidettävissä kaupan kaikissa jäsenvaltioissa.
- 8 Landgericht Köln katsoo, ettei Italian säännöstö ole direktiivin edellä mainittujen säännösten mukainen. Kansallinen tuomioistuin katsoo erityisesti, että vaikka velvollisuus mainita aineiden laatu ja määrä on keino täyttää edellä mainitun direktiivin 6 artiklan 2 kohdassa asetettu tavoite eli tavoite suojella kuluttajaa kaikelta harhaanjohtamiselta, kyseinen velvollisuus on kuitenkin liioiteltu ja sen tehokkuutta sopii epäillä.
- 9 Näin ollen Landgericht päätti lykätä asian käsittelyä ja saattaa ETY:n perustamissopimuksen 177 artiklan mukaisesti yhteisöjen tuomioistuimen ratkaistavaksi seuraavat kysymykset:
- ”1) Soveltuuko 11.10.1986 annetun Italian lain nro 713 8 pykälän 1 momentin d kohta yhteen 27.7.1976 annetun neuvoston direktiivin 6 artiklan 2 kohdan ja ETY:n perustamissopimuksen 30 artiklan kanssa, jos ensin mainitussa kohdassa vaaditaan pakkauksessa, mainonnassa tai valmisteen nimityksessä mainittujen 'aineiden laadulliset ja määrälliset' tiedot?
- 2) Soveltuuko Italian lain nro 713 8 pykälän 1 momentin a kohta, sellaisena kuin se on tulkittuna 2.2.1987 annetun Italian terveysministerin kiertokirjeen 3 momentissa, yhteen 27.7.1976 annetun neuvoston direktiivin 6 artiklan 1 kohdan a alakohdan ja ETY:n perustamissopimuksen 30 artiklan kanssa, jos myös yhteisöön sijoittuneen valmistajan Italiaan tuoduilta valmisteilta edellytetään, että 'kaupan pitämisestä vastaavan italialaisen yrityksen nimi' on oltava pakkauksessa, laatikossa tai merkinnöissä?”
- 10 Pääasiaa koskevia oikeussääntöjä ja tosiseikkoja, menettelyn kulkua sekä yhteisöjen tuomioistuimelle esitettyjä kirjallisia huomautuksia koskevat tarkemmat tiedot ilmenevät suullista käsittelyä varten laaditusta kertomuksesta. Oikeudenkäyntiasiakirjojen näitä osia käsitellään jäljempänä ainoastaan, jos se on tarpeen yhteisöjen tuomioistuimen perustelujen selvittämiseksi.

Yhteisöjen tuomioistuimen toimivalta

- 11 Italian hallitus tuo esiin, että kysymykset on esitetty yksityisten oikeussubjektien välisen riita-asian yhteydessä, jonka todellista luonnetta on syytä epäillä ja jonka tarkoituksena on saada jäsenvaltion tuomioistuin arvioimaan toisen jäsenvaltion lainsäädännön yhteensoveltuvuutta yhteisön oikeuden kanssa. Italian hallitus viittaa 16.12.1981 annettuun yhteisöjen tuomioistuimen tuomioon (asia 244/80, Foglia v. Novello, Kok. 1981, s. 3045) ja epäilee näin ollen ennakkoratkaisumenettelyn asianmukaista käyttöä. Lisäksi se väittää, ettei yhteisöjen tuomioistuimella ole 177 artiklan soveltamisen yhteydessä toimivaltaa ratkaista kansallisten säännösten yhteensoveltuvuutta yhteisön oikeuden kanssa.
- 12 Edellä mainittuja väitteitä ei voida hyväksyä. Oikeudenkäyntiasiakirjoissa esitettyjen seikkojen perusteella ei voida epäillä pääasiassa käsiteltävän riita-asian olevan keinotekoinen eikä näin ollen ennakkoratkaisumenettelyn asianmukaista käyttöä. Toisaalta vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan (ks. erityisesti yhdistetyt asiat 91/83 ja 127/83, Heineken, tuomio 9.10.1984, Kok. 1984, s. 3435) sellaisten kysymysten ratkaisemisen yhteydessä, joiden tarkoituksena on antaa kansalliselle tuomioistuimelle mahdollisuus arvioida, ovatko kansalliset säännökset yhteisön oikeuden mukaisia, yhteisöjen tuomioistuin voi esittää yhteisön oikeuden tulkintaan liittyvät seikat, joiden perusteella kansallinen tuomioistuin voi ratkaista sen käsiteltäväksi saatetun oikeudellisen ongelman. Tämä pätee myös, jos on arvioitava muun kuin ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen kotijäsenvaltion säännösten yhteensoveltuvuutta yhteisön oikeuden kanssa.

Ensimmäinen kysymys

- 13 Ensiksi tiedustellaan pääasiallisesti, onko direktiivin edellä mainitun 6 artiklan 2 kohta esteenä sille, että kansallisessa säännöstössä vaaditaan ilmoittamaan kosmeettisten valmisteiden pakkauksessa, mainonnassa tai nimityksissä mainittujen aineiden laadulliset ja määrälliset tiedot.
- 14 Tältä osin on muistettava, että direktiivin johdanto-osan yhden perustelukappaleen mukaan direktiivi on annettu, koska on tarpeen ”päättää yhteisön tasolla niistä säännöksistä, joita on noudatettava kosmeettisten valmisteiden koostumuksen, merkintöjen ja pakkaamisen osalta”. Sen tarkoituksena on

näin ollen poistaa kansallisissa lainsäädännöissä esiintyneet erot, joiden vuoksi yhteisön yritykset ovat joutuneet erittelemään tuotantonsa vastaanottajajäsenvaltion mukaan ja siten estämään kyseisten valmisteiden kauppaa.

- 15 Tätä tarkoitusta varten direktiivin 6 artiklan 1 kohdassa luetellaan eri tiedot, jotka on oltava kosmeettisten valmisteiden pakkauksissa, astioissa tai merkinöissä. Näiden joukossa ei mainita valmisteiden esillepanossa mainittujen aineiden laadullisia ja määrällisiä tietoja.
- 16 Lisäksi direktiivin 7 artiklan 1 kohdassa kielletään jäsenvaltioita estämästä, kieltämästä tai rajoittamasta minkään kyseisen direktiivin ja sen liitteiden mukaisen kosmeettisen valmisteiden saattamista markkinoille. Saman artiklan 2 kohdassa annetaan ainoa poikkeus edellä mainittuun säännökseen: jäsenvaltiot voivat kuitenkin vaatia, että tietyt 6 artiklan 1 kohdassa tarkoitetuista tiedoista ilmaistaan niiden omilla virallisilla kielillä.
- 17 Edellä esitetystä seuraa, että erityistietojen luettelo on tyhjentävä ja ettei jäsenvaltio voi vaatia sellaista merkintää, jota ei nimenomaisesti ole direktiivissä säädetty ja joka koskee kosmeettisten valmisteiden esillepanossa mainittujen aineiden laadullisia ja määrällisiä tietoja.
- 18 Itse asiassa tällainen vaatimus olisi nimenomaan omiaan estämään yhteisön sisäistä kauppaa siten, että siinä asetetaan velvoite muuttaa tietyissä jäsenvaltioissa laillisesti kaupan pidettyjen tuotteiden pakkausta. Johonkin näistä jäsenvaltioista sijoittuneen jälleenmyyjän voisi olla jopa vaikeaa viedä kosmeettisia valmisteita toiseen jäsenvaltioon, jos siellä vaadittaisiin kyseistä merkintää eikä valmistaja antaisi jälleenmyyjälle vaadittuja tietoja.
- 19 On lisättävä, että vaikka direktiivin 6 artiklan 2 kohdassa veloitetaan jäsenvaltiot toteuttamaan tarvittavat toimenpiteet, ettei kosmeettisten valmisteiden selosteissa ja esillepanossa käytetä sellaisia sanamuotoja, nimityksiä, tavaramerkkejä, kuvia tai muita merkkejä, jotka tuovat mieleen ominaisuuden, jota valmisteella ei ole, siinä ei anneta jäsenvaltioille valtuuksia vaatia kyseisten valmisteiden selosteisiin tai pakkauksiin sellaisia merkintöjä, joista direktiivissä ei ole säädetty.
- 20 Lisäksi kuluttajansuojan tavoite, johon direktiivin 6 artiklan 2 kohta perustuu, voidaan saavuttaa yhteisön kauppaa vähemmän rajoittavin keinoin. Tässä tarkoituksessa annettujen kansallisten säännösten vertailusta käy ilmi, että joissakin jäsenvaltioissa on kielletty yleisesti kaikki kuluttajaa harhaan

johtavat merkinnät. Tällainen yleinen kieltö tuntuu riittävältä tavoitteen saavuttamiseksi.

- 21 Näin ollen ensimmäiseen kysymyksen on vastattava, että direktiivin 76/768/ETY 6 artiklan 2 kohdassa ei sallita sitä, että kansallisessa säännöksessä vaaditaan ilmoittamaan direktiivin soveltamisalaan kuuluvien kosmetisten valmisteiden pakkauksessa, mainonnassa tai nimityksessä mainittujen aineiden laadulliset ja määrälliset tiedot.

Toinen kysymys

- 22 Kysymyksellä tiedustellaan pääasiallisesti, kielletäänkö direktiivin 6 artiklan 1 kohdan a alakohdassa jäsenvaltiota vaatimasta yhteisöön sijoittautuneen valmistajan valmistamien, maahan tuotujen kosmetisten valmisteiden osalta, että maahan sijoittuneen ja kyseisten valmisteiden kaupan pitämisestä kyseisessä jäsenvaltiossa vastaavan yrityksen nimi merkitään valmisteiden pakkaukseen, laatikkoon tai merkintöihin.
- 23 Edellä esitetystä sanamuodosta käy ilmi, että direktiivin 6 artiklan 1 kohdan a alakohdassa vaaditaan ainoastaan ilmoittamaan valmistaja tai valmisteen markkinoille saattamisesta kyseisessä valtiossa vastaava henkilö, jos toinen näistä on sijoittautunut yhteisöön.
- 24 Edellä esitetystä seuraa, että kyseisessä säännöksessä kielletään jäsenvaltiota vaatimasta yhteisöön sijoittautuneen valmistajan valmistamilta, maahan tuoduilta tuotteilta, että kyseiseen valtioon sijoittautuneen ja kyseisten valmisteiden kaupan pitämisestä siellä vastaavan jälleenmyyjän nimi ilmoitetaan valmisteiden pakkauksissa, laatikoissa tai merkinnöissä.
- 25 Tältä osin on merkityksetöntä, rajoittuuko jäsenvaltio vaatimaan, että jälleenmyyjää koskeva merkintä sijoitetaan valmisteen ulompaan pakkaukseen maahantuonnin jälkeen ja ennen myyntiä kuluttajille tavalla, joka ei edellytä valmisteen pakkauksen aukaisemista.
- 26 Itse asiassa tällaisella velvoitteella lisätään valmisteiden kaupan pitämisen kustannuksia ja sen seurauksena kaupan esteitä, joita direktiivin tarkoituksena on poistaa.

- 27 Toiseen kysymykseen on näin ollen vastattava, että direktiivin 6 artiklan 1 kohdan a alakohdassa kielletään jäsenvaltiota vaatimasta yhteisöön sijoittautuneen valmistajan valmistamien ja maahan tuotujen kosmeettisten valmisteiden osalta, että kyseiseen valtioon sijoittautuneen ja kyseisten valmisteiden kaupan pitämisestä siellä vastaavan yrityksen nimi merkitään valmisteiden pakkauksiin, laatikkoihin tai merkintöihin.
- 28 Koska direktiivissä on säädetty kosmeettisten valmisteiden pakkaamista ja merkitsemistä koskevien kansallisten sääntöjen tyhjentävästä yhdenmukaistamisesta, ei ole tarpeen ratkaista kansallisen tuomioistuimen esittämää kysymystä perustamissopimuksen 30 artiklan tulkinnasta.

Oikeudenkäyntikulut

- 29 Yhteisöjen tuomioistuimelle huomatuksensa esittäneille Espanjan kuningaskunnan ja Italian tasavallan hallituksille ja Euroopan yhteisöjen komissiolle aiheutuneita oikeudenkäyntikuluja ei voida määrätä korvattaviksi. Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely yhteisöjen tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikuluista.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN TUOMIOISTUIN (kuudes jaosto)

on ratkaissut Landgericht Kölnin 4.5.1988 tekemällään päätöksellä esittämät kysymykset seuraavasti:

- 1) **Kosmeettisia valmisteita koskevan jäsenvaltioiden lainsäädännön lähentämisestä annetun neuvoston direktiivin 76/768/ETY 6 artiklan 2 kohdassa ei sallita sitä, että kansallisessa säännöstössä vaaditaan ilmoittamaan direktiivin soveltamisalaan kuuluvien kosmeettisten valmisteiden pakkauksessa, mainonnassa tai nimityksessä mainittujen aineiden laadulliset ja määrälliset tiedot.**

- 2) Edellä mainitun direktiivin 6 artiklan 1 kohdan a alakohdassa kielletään jäsenvaltiota vaatimasta yhteisöön sijoittautuneen valmistajan valmistamien ja maahan tuotujen kosmeettisten valmisteiden osalta, että kyseiseen valtioon sijoittautuneen ja kyseisten valmisteiden kaupan pitämisestä siellä vastaavan yrityksen nimi merkitään valmisteiden pakkauksiin, laatikoihin tai merkintöihin.

Kakouris

Schockweiler

Koopmans

Mancini

O'Higgins

Julistettiin Luxemburgissa 23 päivänä marraskuuta 1989.

J.-G. Giraud
kirjaaja

C. N. Kakouris
kuudennen jaoston puheenjohtaja